

MAREK HERMAN & JIŘÍ HALDA

Jsi tam, brácho?

*...někdy může být život těžký,
ale nikdy to nevzdávejte...*

nakladatelství
apak

72. ledna 2019

MAREK HERMAN & JIŘÍ HALDA

Jsi tam, brácho?

*...někdy může být život těžký,
ale nikdy to nevzdávejte...*

MAREK HERMAN & JIŘÍ HALDA

Jsi tam, brácho?

nakladatelství apak
2019

© Marek Herman & Jiří Halda, 2019

© nakladatelství apak, 2019

ISBN 978-80-270-6952-1

britské královské letectvo

S Jirkou jsme se seznámili po telefonu. Řešili jsme něco kolem týraných dětí, po chvíli jsme ale zjistili, že toho vlastně potřebujeme probrat hodně, a taky, že se uvidíme hned další týden na nějaké konferenci. Tak jo, potkáme se a dořešíme to tam. Byl to třiminutový rozhovor, nic víc.

Za týden jsem se na konferenci během přestávky snažil najít místo někde v rohu místnosti. Nejsem rád uprostřed davu. V tom vidím, jak rozrazí dveře nějaký chlap, zůstane stát na prahu a takovým tím zaujatým pohledem začíná pročesávat celou místnost. Asi po dvaceti vteřinách mě najde, nataženou rukou ukáže mým směrem a hlásí: Ty! Ty musíš být Marek Herman! Jenom překvapeně kývnu jo, to jsem já. Ale to už vidím, jak si ke mně razí cestu, vrhne se na mě a začne mě chlapsky poplácávat oběma rukama po ramenou a říká nazdar, brácho! Čumím. Protože nic takového jsem samozřejmě nikdy nezažil. To ještě ale nevím, že moji životní dráhu definitivně a bez varování proťal Jirka Halda.

To bylo před deseti rokama v Opočně, od té doby jsme s Jirkou prodebatovali stovky a stovky hodin. Možná tisíce. Donekonečna řešíme malé děti, jaké hrůzy jim my dospělí děláme a jak tomu můžeme zabránit. Bavíme se o knížkách, filmech, psychologii, probíráme to všechno horem dolem. Jirka má neuvěřitelně načteno, asi neznám nikoho, kdo by četl více než on. On totiž čte pořád. Taky má neuvěřitelnou intuici, to je asi jeho největší poklad. Jeho ty věci prostě napadají. To ale nemění nic na tom, že to má sakra poctivě odpracované. Když jsem začínal pracovat s klienty, tak jsem za první rok zvládl přes sto konzultací, a byl to záprah jako hrom. Jirka jich měl za stejnou dobu osm set.

Jirka je prostě bombardák. Britského královského le-
tectva.

Ti jsou totiž nejlepší.

V této knížce najdete debaty a rozhovory, které jsme s Jirkou vedli během posledních dvou let. Jirka jezdí na přednášky po celé republice, ročně stráví v autě a na cestách stovky hodin. Já pracuju více z domu. Takže když má „dálkovou“, občas si zavoláme a já ho doprovázím. Když vidím jeho jméno na displeji, jdu ke stolu, pohodlně se usadím a automaticky беру do ruky tužku a papír. Vždycky nás to totiž vystřelí do nekonečných debat a já si u toho celou dobu čmrkám a zapisuju. Musím. Jsem typický Archivář. A ti si pořád všechno zapisují. Navíc mám ty rozhovory s Jirkou moc rád. Je to takové bahýnko informací o životě: horem dolem probíráme výchovu malých dětí, vztahy v rodině a všechno je to skrz naskrz protkané pedagogikou a psychologií. Je to takové kutání, takže když skončíme, leží přede mnou šest sedm hustě popsaných stránek poznámek a čmrkanic. A několik z nich vám teď nabízíme.

Račte dál!

jak se do našeho života dostala JOBOJA, JEJEJE a další zmatečnosti

S Jirkou občas blbneme na kvadrát a mluvíme spolu jak dvě paka. Kdyby nás někdo poslouchal, tak si bude myslet, že jsme se fakt zbláznili. Přehráváme situace, vyprávíme si historky a máme svoje oblíbené hlášky.

Ale pak je tady ještě jedna věc.

Jirka je původem logoped. A umí neskutečně napodobovat jednotlivé vady řeči. Neskutečně. Nemám rád slovní obrat, že se někdo „válí smíchy“. To je prostě jenom neschopnost popsat, jak vypadá velká sranda. Nikdo se přece neválí smíchy. Ovšem když Jirka předvádí ty svoje ksichty a napodobuje některé vady řeči, tak se fakt válíme smíchy. A v různých obdobích nás pak doprovázejí různé hlášky a novotvary.

Tak třeba jedna malá holka skoro vůbec neartikulovala. Takže jedna nebylo jedna, ale jej. Dvě nebylo dvě, ale jej. Tři ji. Čtyři jiji. Pět jej. Šest jej. Sedm jejum. Osm ojum.

A už jsme blbli.

Jirka byl Jiju. Já jsem byl Maju. Dával mi početní příklady a já jsem musel počítat, že čtyři a čtyři je ojum. Sobota nebyla sobota, ale joboja. A neděle je jejeje.

A víte, jak se řekne: dneska je neděle?

Jejeje jejeje!

Jiný klient zase za každou větou říkal aňóóó, jááda.

Jedeme domůůůů a najednou potkáme Fjantíka. Aňóóó, jááda. A pak baják, stojíme, tma jak v pytlíiii. Aňóóó, jááda. Potom jdu domky a šmytec. Jáda.

Takže když se s Jirkou vracíme odněkud z přednášky nebo konference a jsme vyřízení, vymluvení, ale spokojení, tak stačí místo dlouhého popisování akorát říct: aňóóó, jááda. A víme.

Další klient zase kukal. Takže je jasné, že jsme měli období, kdy jsme si do telefonu místo pozdravu říkali kuku, kuku. Kolikrát jsem fakt nechtěl, ale on mě nutil! Pak jsem si na to zase zvyknul tak, že už mi to ani nepřišlo divné, a běžně jsem kukal kdekoli: doma, na ulici, v autě, prostě kde mi zrovna zazvonil telefon. Pamatuju se, jak se mě na letní škole po našem telefonátu udiveně ptala jedna paní učitelka, a to byl jako pan Halda?

Jo.

A to vy na sebe jako kukáte?

No... někdy jo.

Aha.

Divil jsem se, čemu se diví. Když bereme telefon, tak přece všichni kukáme.

Je to fajn úchylka tyhlety zkomoleniny. Doma s Kamkou, když jsme s něčím spokojení, tak už leta například neříkáme, že to bylo dobré. Ale zásadně je to vždycky dobvi. A dobvi znamená, že to je ale fakt dobviiii.

Tak kuku!

bála jsem se vás zeptat

Jirka na cestě z Ostravy,
sedm hodin večer, dušičkový čas, strašná mlha
konec listopadu 2016

bojím se, ale zeptám se vás

Byl jsem včera na přednášce ve školce v Modřanech a rozplakala se mi tam jedna paní, když jsem mluvil o tom, jak je strašně důležité, aby malé dítě mělo něžnou a spolehlivou mámu. Že potřebuje něhu, vůni a doteky. A že je nenahraditelná. Paní zvedla opatrně ruku. Bojím se, ale zeptám se vás: a co děti z kojeňáku? Když vás tak poslouchám, mám strach, co s nima vlastně bude?

A já odpovídám stejně jako vždycky. Mám pro vás dvě odpovědi: jednu přísnou a jednu vlídnou. Ta přísná je, že nemají žádnou šanci, jsou ztracené. Mezi lidma to zašumí, vždycky se to tak stane: chtěli by slyšet, že existuje nějaká naděje. Ale ona většinou bohužel neexistuje. V mozku prostě máme emoční systémy, a když jsme malí, tak jsou otevřené a čekají, že dostanou ve správný čas něhu a pohlázení. Nejlépe od mámy, která umí do něhy doslova zabalit. A když je nedostanou, tak se ty systémy zavřou a zůstanou trvale a nevratně poškozené. Konec.

Malá naděje je přece jenom v tom, že příroda se ráda jistí, a tak nám většinou dává ještě šanci na opravu. Takže například co nenachytáte do jednoho roku, tak

o to se můžete ještě pokusit v následujícím období. To znamená do roku a půl, do dvou, maximálně do tří let. Ale už nikdy tak dobře jako při té první šanci, už vám bude vždycky něco chybět.

A ta vlídná odpověď? ptala se paní a tekly jí přitom po tvářích slzy. Ta vlídná je, že existuje něco jako tzv. imunita nebo odolnost. A to znamená, že některé děti se vyhrabou úplně z čehokoli. I když je to už od narození všechno nastaveno proti nim a vlastně by to vůbec neměly zvládnout. Ale ony to dají! Ale je jich strašně málo, zlomky procent, spíše promile. Ale jsou.

Po skončení přednášky za mnou ta paní přišla a řekla mi, že se ptala na sebe. A že musela plakat, když jsem popisoval, jak se malé děti, aby tu bolest a bezmoc přežily, musejí odstříhnout od svých citů. A jak je potom celý život hledají, ale nemůžou je najít. Hledají samy sebe. Když jste popisoval, že ten člověk v dospělosti leží vedle svého partnera a pro toho druhého to je, jako by tam nebyl... víte, můj manžel se mě často ptá, jsi tady? Jsi u mě? A já pláču, protože tam opravdu nejsem a chtěla bych tam být. Nevím ale, co mám dělat. Změní se to někdy?

A já jsem před ní stál a věděl jsem, že jediné, co můžu udělat, je zpevnit ji a dát opatrnou naději. Že je poctivá a že je dobré, že o tom vůbec takhle může mluvit, protože kdyby žádná naděje neexistovala, tak by ji to ani jako možnost nenapadlo. Ještě jí řeknu, že přesně vím, o čem mluvím, dokonce naprosto přesně. Ale víc nemůžu.